

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
N-0032 OSLO

postmottak@nfd.dep.no

Deres ref.: 19/5988-1

Vår ref.: 19/11957

Dato: 05.12.2019

Høringsvar vedr. utkast til forskrift om kapasitetsøkning i norsk lakse- og ørretoppdrett, 2019-2020.

Stortingsmelding 16 (2014-2015) om «Forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett» ledet fram til innføringen av et nytt system, det såkalte trafikklyssystemet, for regulering av produksjonskapasitet i lakse- og ørretoppdrett i oktober 2017. Utkastet til forskriften som er på høring beskriver hvordan produksjonskapasiteten kan økes i produksjonsområder som blir kategorisert som "grønne" i trafikklyssystemet, og hvordan produksjonskapasiteten kan økes på tillatelser som innfrir kravene til unntak i produksjonsområdeforskriftens § 12 uavhengig av miljøtilstand i produksjonsområdet. Veterinærinstituttet har følgende kommentarer til forslaget:

§ 12. Tilbud om kapasitetsøkning uavhengig av miljøstatus i produksjonsområdet.

Det henvises til produksjonsområdeforskriftens § 12 hvor det blant annet gis mulighet for kapasitetsøkning, eventuelt unntak fra kapasitetsnedtrekk, uavhengig av miljøstatus i produksjonsområdet for lokaliteter hvor «det er behandlet medikamentelt mot lakselus ikke mer enn 1 gang under den siste produksjonssyklusen». Produksjonsområdeforskriften er ikke på høring samtidig som den er vesentlig for forskriften som er på høring. Veterinærinstituttet mener at den ensidige vektleggingen av medikamentelle behandlinger mot lakselus, samtidig som det ikke er begrensninger på antallet ikke-medikamentelle behandlinger, vil være fiskevelferdsmessig uheldig. I røde og gule områder kan denne bestemmelsen bli en driver for økt bruk av ikke-medikamentelle avlusningsmetoder i den hensikt å unngå produksjonsnedtrekk eller få tilgang til produksjonsøkning. De ikke-medikamentelle avlusningsmetodene har alle velferdsmessige utfordringer.

§ 18. Bergning av produksjonskapasitet som gir unntak fra nedtrekk.

Som nevnt over kan unntaksregelen virke som en driver i retning av økt behandlingshyppighet med ikke-medikamentelle avlusningsmetoder, noe som kan føre til økt dødelighet og dårligere velferd. For å motvirke dette mener Veterinærinstituttet at dødfisk og utkast ikke bør inngå i biomassegrunlaget som brukes for å beregne kapasitetsøkning, slik at kun levende fisk eller slaktet fisk inngår i dette. Eksklusjon av dødfisk fra beregningsgrunlaget vil være en driver som fremmer bedre velferd.

I tillegg mener Veterinærinstituttet at dersom økt biomasse blir gitt etter unntaksregelen bør denne kun produseres på lokaliteten som innfridde kravene til unntak. Slik forslaget står i dag kan én lokalitet brukes til å vurdere vekst, mens den økte biomassen kan produseres på én eller flere andre lokaliteter. Det er ofte lokale forhold som gjør det mulig å holde særlig lave lusetall på en enkeltlokalitet. Veterinærinstituttet mener derfor at den økte produksjonen også bør skje på denne lokaliteten for ikke å øke lusebelastningen på steder hvor dette ikke har blitt vurdert som tilrådelig. Dette gjelder for produksjonsområder som ikke har blitt tildelt generell kapasitetsøkning (gule og røde områder).

Høringsnotatavsnitt 2.1.1 Innledning og råd.

Her beskrives det hvordan man skal foreta produksjonsregulering dersom et gitt område endrer kategori i 2-års perioden som skal ligge til grunn for reguleringen. Man skal da foreta en grundigere vurdering, se på enkeltfaktorer som temperatur og salinitet, og vurdere trender i datagrunlaget. Effekten som lakselus produsert i oppdrettsanlegg har på vill laksefisk er avhengig av svært mange enkeltfaktorer, og det er derfor en sterk forenkling å gi én eller få av faktorene avgjørende betydning. Særlig salinitet og temperatur er fysiske forutsetninger som i seg selv ikke gir problemer med lus, selv om de spiller en rolle i totalbildet. Man bør videre være forsiktig med å se etter trender over korte tidsrom. En trend defineres gjerne som en

hovedutvikling i et langtidsperspektiv, og det er lett å overtolke tilfeldige endringer fra år til år. Tolkning av trender i datagrunnlaget må derfor være godt begrunnet, spesielt når resultatet kan bidra til en endring i kategori i trafikklyssystemet. Fra et miljøperspektiv vil en kunne komme i konflikt med «føre-var»-prinsippet dersom en positiv «trend» i lusesituasjonen over en toårsperiode bidrar til bedring i kategori med økt tillatt produksjon.

Avsluttende merknader

Formål med forskriften er gitt i § 1 og sier at «Forskriften skal fremme akvakulturnæringens lønnsomhet og konkurransekraft innenfor rammene av en miljømessig bærekraftig utvikling og bidra til verdiskaping på kysten».

Veterinærinstituttet stiller generelt spørsmål ved om forskriften oppnår formålet om «en miljømessig bærekraftig utvikling» dersom oppdrettsnæringen tar i bruk de muligheter for kapasitetsøkningen som blir tilbudt gjennom forskriften.

Oppdretterne må håndtere lusesituasjonen på oppdrettsfisken hele året, inkludert på høsten da høye sjøtemperaturer gir rask reproduksjon og vekst i lusepopulasjonene. Dette vil være en krevende situasjon gitt dagens muligheter for lusebehandling og -forebygging. Alle ikke-medikamentale behandlingsmetoder, også rensefisk, har til dels store velferdsmessige ulemper, og resistenssituasjonen gjør at det i praksis er få tilgjengelige legemidler.

Med hilsen

Edgar Brun
Avdelingsdirektør
Avdeling for fiskehelse og velferd

Seksjonsleder
Seksjon Havbruk, villfisk og velferd